

PÁTÉ BLAHOŠLAVENSTVÍ

Myšlenky k duchovní obnově

"Blahoslavení milosrdní,
neboť oni milosrdenství
dojdou."

Každé dílo Boží má svůj střed, své ohnisko, které svým způsobem odhaluje jednotící přítomnost samého Boha. Tento střed přítomnosti Boží jest jakoby klíčem k pochopení všech skutečností hmotných i duchových, přirozených i nadpřirozených.

Co se pak týká Osmera Blahoslavenství, zdá se mi, že takovým svorníkem, ohniskem, je právě Páté Blahoslavenství. V něm předešlá i následující Blahoslavenství nacházejí svou souměrnost, soulad i plnost.

Hned na počátku chceme si vzpomenout, jak v Marii se Milosrdenství stalo Tělem, jak skrze ni "se zjevila láska a milost našeho Boha i Spasitele všem lidem", jak Boží Milosrdenství pokorně a tiše spočinulo na Ješím Srdci, prve než se světu zjevilo, i potom, až bylo s Kříže sňato.

S pojmem milosrdenství se můžeme setkat snad více než třistakrát v Písmě svatém. A což je to snad jen pojem, o kterém chceme uvažovat? Vždyť milosrdenství Božího plna jest Země i celý její okrsek a od věčnosti do věčnosti proniká jeho blaživá síla.

Jde v podstatě o lásku Boží, která se tiše, bez vyzývavosti chce vsáknout jako konejšivý olej i balzám do všech ran i bolestí, ve kterých se zmítá ubohé lidské pokolení: Chudé zahrnuje štěstím, uhnětným vlévá naději, plačící utěšuje, hladovějící a prahnoucí po spravedlnosti sytí i napájí. Chybujícím zatrpkle nevyčítá, věří v skryté dobro v jejich duši a s trpělivou nadějí mu dopomáhá k rozvoji i vítězství... Nemocné léčí a uzdravuje, mrtvé z hrobu volá k novému životu... Isaiáš v Knize útěch i Magnificat pějí jeho chválu. S nesrovnatelnou jemností se snaží spasit zrádce v posledním okamžiku, prosí za odpuštění pro ty, kdo nevědí, co činí a v krvavém objetí Kříže odevzdává lidský rod Otci.

Co na milosrdenství Božím nás někdy zaráží, jindy zas těší - je trpělivost. Ta nám dává poněkud tušit věčnost i nekonečnost Božího milosrdenství... Bůh "je trpělivý a nanejvýš milosrdný": pšenici oddělí od koukole až v čas žně, neničí svobodu lidských činů, i když se přičí jeho vůli, neodděluje kozly od ovcí, a lidské pokolení i celé dějiny nerozhrne jako brázdou nalevo i napravo, "dokud se nesetká Milosrdenství se Spravedlností a Mír s Pravdou se neobejmou".

Proč to všecko? Protože jedině On sám "zná časy i chvíle, které ustanovil mocí sobě vlastní". On sám zná nejlépe všechny zákonitosti zrodu i tlení, vývoje i úpadku, zrání i neplodnosti, prolínání dobra i zla. Ví dobře, kdy i tlení připravuje nový zrod, úpadek nutí k novému vzestupu, kdy neplodnost může se změnit v plodnost ve vyšší oblasti, a kdy z hříšníka se může stát světec. My sice víme o této zákonitosti, leč ve skutečnosti poměrně málo je nám známo, jak vlastně působí... Krátkost našeho vezdejšího života nám ji často zahaluje tajemstvím.

A tak se stává, že soudíme i odsuzujeme, a často nesprávně a tvrdě, protože vědomě či nevědomě nechápeme živoucí jednotu mezi Pravdou a Láskou, mezi Spravedlností a Milosrdenstvím - a nalomenou třtinu s povrchní lehkostí dolamujeme a doutnající jiskru dobra bezohledně udušáváme...

A přece Pán žádá, abychom v Otci spatřovali ideál své dokonalosti: "Buďte dokonalí jako Váš nebeský Otec." - Se které strany začít, abychom bezpečně mohli vystoupiti k výšinám Božím a spočinout v Jeho Stánku? Jak vnímat jeho moudrost, když náš zrak jen stěží se dovede zahledět do světla jeho Pravdy? Jak se stát nesmrtelnými, když smrt lakotně odpočítává čas, který se ztrácí jako vír v neznámé propasti, kdesi v Kosmu? Strmý to ideál svatosti! Ale poněvadž všichni jsme k němu povoláni, pokud se máme spasit, je třeba najít cestu. A Kristus je tou Cestou i Životem. A protože mezi Tvůrcem i tvorem Satan-hřích-smrt položili propast, milosrdná Láska Boží ji překlenula mostem. Tím mostem je Kříž. V něm jako v obdivuhodné zkratce je vyjádřena plnost Božího milosrdenství. Po tom mostě nás předešel Pán a jím vykou-

pená pokolení všech věků, a šťastnou branou Patého Blahoslavenství vplynuli do Království.

Bolestný a úzký to most, leč pevný a bezpečný. Ten, jenž na něm pněl, ty, kdo po něm přecházejí, bezpečně svou milosrdnou paží objímá a přenáší...

Milosrdná láska je tedy tou cestou, po které dojdeme na Horu Boží. Takže: budeme-li milosrdní, naše nemohoucnost se změní v sílu Boží, naše nevědomost v moudrost, naše smrt v Život, a tak budeme mítí podíl na dokonalosti Otce třikrát Svatého, Silného a Nemsrtného. Avšak naše milosrdenství nesmí být jen jakýmsi útrpným, blahosklonným soucitem. Milosrdenství je láskou, která nezištně doplňuje vše, ať chybí komukoli. Její rozměry známe z úchvatného svatopavelského hymnu na Lásku.

+

Každý člověk je dílem Božího milosrdenství, poněvadž Milosrdenství Boží se vtělilo. Leč milosrdná láska Boží, která nás povolala k životu, je darem - hřivnou, která nesmí býti ani z lenosti ani z pýchy zasypána zapomenutím. Aby v nás přinesla co nejhojnější užitek, je třeba sdílet ji štědře i pokorně všem, kdo ji potřebují.

Sedmerou svátostnou sílu svěřil Pán našim ubohým rukám - sedmerým potokem tryská milosrdenství do pouště našich dnů. Sedmerou silou rodí se na troskách prvopočátečního Ráje nový a věčný Ráj i Království. A tak Kristovo kněžství je především dílem Milosrdenství. Proto: býti knězem znamená - ztělesňovat poslání milosrdné Lásky Boží. Je totiž doba od prvního příchodu Páně až po jeho návrat především dobou odpuštění a Milosrdenství...

Kdybychom - co nám síly stačí - svým životem i slovem vydávali jasné svědectví o veliké, milosrdné lásce Boží ke všem, snad by nebylo na světě tolik bídy a slz. A jestliže s hrůzou pozorujeme dnes před sebou, jak se moře všech lidských běd stále více vzdouvá a roste... nezdá se nám, že veliké Kerygma, po kterém dnes svět touží, aby se zachránil, je právě kerygma Milosrdné Lásky? Milosrdenství je aktem víry nejen v Otcovství Boží, nýbrž i heroickým úkonem víry v člověka, tím aktem, který zbavuje lidskou bytost zoufalství a osamocení. Milosrdenství udělované nejen ve svátostné formě zpovědi, nýbrž i mimo svátost, očišťuje nás i bližní, a zvolna vytváří přirozenou i nadpřirozenou rovnováhu v lidském soužití. A komplex otrocké hrůzy před Bohem a nenávisti vůči lidem, který nás nejčastěji vrhal v náruč smrti, vzpoury a hříchu, ustoupí radostné důvěře v Lásku Boží i lidskou, která se i v nás konečně rozhoří.

Nejme proto toliko hlasateli Pravdy, nýbrž i Milosrdenství. A Milosrdenství především. Bez milosrdenství nelze poznat pravdu. Čím jsme milosrdnější, tím blíže jsme pravdě a skutečnosti.

Jen si vzpomeňme, jak Pilát bez milosti odsuzuje na smrt Nevinného a s pochybovačnou ironií se ho ptá: "Co je to pravda?" - A Pravda stojí vedle něho, na dosah ruky... Nepoznal ji, poněvadž ji soudil bez milosrdenství... Josef v bezesné noci uvažuje o propuštění své Snoubenky, jejíž Mateřství je mu záhadou. Nesoudí ji, ani neodsuzuje, až jej Bůh v svém milosrdenství po bolestní zkoušce potěší a odhalí mu tajemství Vtělené Pravdy dosud skryté pod Srdcem Mariiným.

+

Míra milosrdenství - je měrou Kříže. Kdo chce být milosrdným, musí sebe sama i všecky své činy měřit touto měrou. A poněvadž touto měrou je Kříž, odměnou za něj nemůže býti nikdo jiný než sám Kristus. A v tom právě tkví největší útěcha našeho Blahoslavenství: "Lačněl jsem a dali jste mi jísti, žíznil jsem a dali jste mi pítí... Vpravdě pravím vám - pokud jste to učinili jednomu z nejmenších bratrů mých, mně jste to učinili." - -

Dobrý Ježíši! Kéž jsem vždy a všude nástrojem Tvé milosrdné Lásky! Dej mi trpělivost s maličkými, soucit s unavenými, kteří klesají pod tíhou dne i horka! Pro své milosrdenství učiň mne synem těch, kdo jej ztratili, otcem osiřelých, bratrem těch, kdo jsou sami. Kéž nikdy třtiny nalomené nedolomím a doutnajícího knotu neuhasím. Dej, ať světlo Tvé milosrdné lásky jasně září z chudého kahance mého srdce na cestu ku Bráně Tvého Království, a dej, ať mé první setkání v ní je s Tvou i mou Matkou, s Marií, Matkou Milosrdenství!